

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
seminarju (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Najnovejši liberalec-fortšritler kot kandidat za Maribor-Ptuj.

V Mariboru so govorili, da g. Girstmajerjev zet, g. dr. Schmiderer, ne misli oglasiti se kot kandidat za volitev dne 6. oktobra t. l. v državni zbor, ker mu baje politični nazori liberalcev-fortšritlerjev ne ugajajo. Ali je bila govorica prazna ali si je mladi gospod premislil, sedaj pač resno kandidira, kakor graška „Tagespost“ po svetu trobi. G. Girstmajerjev zet krene toraj pot za „fortšritlerjem“ Duchatschem. Dvomimo pa, da bo jednako prodrl v državni zbor. Blišč raznih Girstmajer-Duchatsch-Schmidererjevcev v Mariboru blede. Druge stranke, drugi moževi stopajo na dan. Tudi teži ovo stranko premočno to, kar se v okrajnem zastopu mariborskem godi.

Izvoljene poslance imenujejo ljudske zastopnike. Imajo namreč dolžnost zastopati in se potegovati za razne koristi svojih volilcev. Ako pa dr. Schmiderer ne obeta koristij svojih volilcev zastopati v državnem zboru boljše, kakor to po denešnjem dopisu iz Maribora dela v okrajnem zastopu, potem res ne zasluži niti enega davkoplačilniškega glasa. Da se nekomu za to, da 11 let ni računa položil, še podeli dar ali remuneracija 3000 fl., v to privoliti kaže premalo ozira na davkoplačilnike, z davki in dokladami preobložene. Prirediti, da se dolžnih 1600 fl. ne sme trdno in če treba po sodnji za uboge okraje iztirjati, to ugaja morebiti koristim liberalne stranke v Mariboru, nikakor pa ne koristim vsega našega prebivalstva! Ali to še ni vse!

Dne 28. avgusta t. l. bila je za okrajni odbor mariborski seja. Zbrani odborniki gg. Hartman, Simon, Kodela, dr. Glančnik so navzočemu načelniku dr. Schmidererju in njegovemu namestniku dr. Duchatschu razločno naročili, naj se pri napovedanem shodu načelnikov vseh 14 okrajev zastran „kreisamta“ trdno potegneta za koristi okrajščanov. Zlasti bilo jima je naročeno nasvetovati, naj se gosp. Seidlmu ne dovoli 4600 fl., ali 400 fl. za

vsako leto, si naračunati in med potroške postaviti za to, da je „kreisamt“ in vrt v imenu okrajnega odbora mariborskega na skrbi imel; dalje, da imata zahtevati, naj se dolžna svota iz g. Seidlna, če treba, tudi s pomočjo sodnije iztirja. Kako sta dr. Schmiderer in dr. Duchatsch naloženo izvrševala? Imamo zapisnik pred seboj pa v njem ne stoji niti črkice ne o tem, da bi se omenjena gospoda bila za naloženo jima naročilo potegovala. Molčala sta in tiho djala. Sklenolo je se pa ravno nasprotno. Dovolila je se remuneracija 3000 fl. in ostalih 1600 fl. se ne sme tožbenski iztirjati. Tako zastopajo liberalci ljudske koristi! Bog nas varuj takšnih zastopnikov in poslancev!

Ne dajmo se motiti.

II. Besede: napredek, prosveta, svoboda, bratstvo, enakopravnost najdejo svoj edino pravi pomen le po veri Kristusovej. Treba je zlasti sedanjí svet na to opozorovati. Od našega Zveličarja še nihče na svetu ni učil uzvišenejših nauk o dostojnosti človeka, o njegovem pravem poklicu, o njegovih pravih razmerih k Bogu, ljudem in drugim stvarim. Kakor Kristus, tako pa tudi njegova sv. Cerkev govori. Sv. Cerkev je le nadaljevanje Kristusa. Obadva učita, kako je človek ustvarjen po božji podobi. Trojedini Bog je človeku vtisnil podobost svojega božjega bitja, svoje božje resnice, svoje božje ljubezni. Iz tega moremo si domisliti neizrečeno veliko dostojnost, častitljivost in vrednost človeka. Ustvarjenega človeka pa Bog ni pustil brez nadalješnje skrbi za njegovo osodo. Velikoveč nadaril ga je z izrednimi darovi božjimi, da bi se človek vrednega storil večnega življenja v nebesih, v zveličavni družbi s svojim Bogom in Gospodom. Stanje, v katero je tako bil človek uzvišan, imenujemo navadno čeznaturno stanje človeka ali življenje v posvečujočej milosti božje. V njej bi se naj človek bil ohranil svobodno odločivši se za dobro, za čednost, za Boga. Toda ovo svobodo je človek zlorabil ter vsled prvega greha zgubil čeznaturno svoje stanje, zgrešil svoj

nebeski cilj pa tudi naturno svojo podobnost božjo skvaril t. j. oslabil si je sposobnost resnice spoznavati in dobro izvoljevati. Iz tega greha, iz zlorabe svoje svobode, izvira človeku vsa nadloga duše in telesa, pri posameznikih ravno tako kakor pri celih narodih. Temu zdravnik postal je učlovečeni Sin božji, Jezus Kristus. Ta je človeku zopet pomagal do zgubljene zveze z Bogom, do zmožnosti vhati do nebeskega veselja, do večnega življenja. Zopet je mogoče, da človeška natura delež dobi božje nature, kar se vrši s pomočjo sv. zakramentov. Ti so sredstva, po katerih nam dohaja čeznaturno božje življenje, božja resnica, božja ljubezen. Ž njih pomočjo postajamo čedalje bolj Bogu podobni ter vredni večne in zveličavne njegove družbe v nebesih. Ova ves z Bogom je ob enem vez z ljudmi ter nas vse Adamove otroke veže in druži v eno samo, veliko vesoljno družino otrok božjih. V to smo poklicani vsi: stari in mladi, ubogi in bogati, izobraženi in neizobraženi. Vsi smo otroci božji, bratje in sestre med seboj, dediči večnih nebes, tempeljni sv. Duha. Vsi smo poklicani, ker odrešeni z dragoceno krvjo Sina božjega, k jednemu cilju, v sveta nebesa! To je prava prosveta, tukaj pravi napredek, resnično bratstvo, svoboda in enakopravnost! Dr. G. 1

Gospodarske stvari.

Ravnala, katerih se je treba držati, da se dober puter zmede.

M. 1. Prva potreba, da se zmede dober, okusen in trpežen puter, je snažnost in čistota. Z vsem, kar pride z mlekom v dotiko, se mora kolikor mogoče najbolj snažno ravnati; snažno in čisto mora biti vime molzne krave, snažna in čista mora biti golida ali žehar in vsa druga posoda, v katero pride mleko, snažna in čista mora biti prostorija, v kateri se mleko hrani, snažna mora biti posoda, za posneto smetano, snažna mora biti pinja ali posoda v kateri se mede, snažno se mora slednjič zmeden puter pregnesti in na snažnem in čistem ne zaduhlem, smrdečem krajni zmedeni in za naprodaj pripravljeni puter hranjevati. 2. Pred molženjem ali dojenjem se morajo toraj molznim kravam vime dobro omiti in obrisati in ona oseba, ktera molze ali doji, si mora pred tem delom roke do čistega umiti in obrisati. 3. Namolzeno ali nadojeno mleko se mora kolikor mogoče brž iz hleva odnesti, da se ne navzame hlevnega duha. V mlečni kamri se mora mleko brž skozi tenko sito dvakrat precediti, da se dlake in podobne stvari, ki se nikdar ne dajo popolnoma zabraniti, da bi ne padle v mleko, iz njega odpravijo. 4. Mlečna kamra se ne sme za nič drugega porabiti, v nji se ne smejo druge stvari hranjevati ali kateri drugi opravi opravljati. Zrak v nji mora biti čist, toplota se mora dati povišati ali pomajšati, zato je treba prozračnih linij in peči. 5. Kako

je treba z mlekom ravnati v namen posnemanja, to se ravna po vpeljanem načinu postopanja. a) Navadno medenje. Precejeno mleko (najboljše je, če se je zhladilo v mlečnem hladilniku) se nalije v plitve skledice, rene, štoce itd., v katerih pa ne sme više stati nego k večjemu 7—8 centimetrov; te skledice se, skleda poleg skledice, na čistem in suhem podu kamrinem ali pa na posebnih policah razpostavijo. Ni dobro, da so mlečne skledice jedna na drugo postavljene. Mlečne skledice se delajo ali iz lesovine ali gline, iz kamenine, steklovine, iz vlitiga železa, ki mora biti pa posteklenjeno ali pa iz pocinjenega železnega pleha. Skledice iz pocinjenega železnega pleha so najboljše ne samo zaradi tega, ker so najbolj po ceni, ampak tudi zaradi tega, ker so trpežne in se dajo lahko vmivati in snažiti. Najboljše so plehaste skledice z navpičnimi stenami, lesene so tiste najboljše, ki so iz limbovine ali iz lesa sibirske cedre napravljen.

Toplina v mlečni kamri ne sme nikdar pod 12 stop. Cels. pasti, pa tudi nikdar se nad 15 stop. Cels. ne vzdigniti. Zato je jo treba po leti dobro prezračevati in o največji dnevni vročini okna in polke zapirati, po zimski se mora pa netiti v nji. Smetana se posnema po 36 ali 48 urah, dokler je mleko še sladko. Posebno po leti je vedne opaznosti treba, da se mleko, predno se skisa pa vendar ne prezgodaj ne posneme. Da se posebno okusen puter izmede, kakoršni se pričaji zauživati, se mleko že po 12 urah posnema in iz take smetane puter izmede. b) Medenje putra s pomočjo leda in mrzle vode. Precejeno mleko se nalije v 40—50 centimetrov globoke plehaste posode s podolgovatim prerezo, ktere posode se potem v kadi ali hladilne banje, ki so v pod mlečne kamre nekoliko vgreznjene in ktere imajo na dnu omrežje iz lat, postavijo. Te kadi ali hladilne banje imajo ali stanovitven pritok in odtok črste vode, ki ni toplejša od 7—8 stop. ali pa so z vodo nalite, ktera je z ledom hlajena. Kedar po leti ni vode povedane toplote pri roki, se more voda le s pomočjo leda hladiti. Na 1 kilogram ali 1 liter podelovanega mleka gre 1.1 kilogram leda ali na blizu 600 kilogramov mleka 1 kubičen meter, iz česar se da množina potrebnega leda z ozirom na čas, v katerem je ledu potreba, izračunati. Posnema se po 12, 24, 36 in 48 urah, kar se po porabi namedenega putra ravna pa tudi po porabi mleka, ktero vsled nizke toplote tudi dalje časa ne okisne. Smetana, ki se pri takem ravnanju ponasne, ni tako debela, kakor pa pri navadnem ravnanju. Putra se pa nič manj ne namede, kakor pri navadnem postopanju. (Dalje prih.)

M. Seme kako globoko ga je treba pod zemljo pospravljati. Ni vse jednako ali se seme globoko ali plitvo pod zemljo pospravi. Po skušnjah se je pozvedelo, kako globoko v centimetrih se morajo posamezna žitna semena pod zemljo po-